

Posudek oponenta na bakalářskou práci Alžběty Anny Mankovecké *Stereotyp hluchého/neslyšícího v českém prostředí*

Předložená bakalářská práce se věnuje stále aktuálnímu tématu toho, jak česká společnost pohlíží na neslyšící menšinu, resp. zda (a jaké) má povědomí o jejich komunikačních systémech. Vzhledem k nedávné bolestné události toto téma nabývá intenzity, neboť v médiích (a to i veřejnoprávních) se stále setkáváme s termínem *znaková řeč*. V první řadě oceňuji tedy výzkumný záměr diplomantky.

Práce má logickou a přehlednou strukturu. Autorka nejprve shrnuje relevantní odbornou literaturu k problematice stereotypů a možnostem jejich zachycení metodami kognitivní etnolingvistiky, zejména studie J. Bartmiňského. Jeho metodologii poté aplikuje na data sesbíraná v rámci snowball dotazníkového šetření. Celkový počet sta respondentů z Prahy a Olomouce považuji za úctyhodný. V souladu se zásadami otevřeného výzkumu jsou jejich odpovědi nedílnou součástí práce a mohou posloužit jako cenný výchozí bod do budoucnosti.

Co se formální stránky týče, odevzdaná práce sice není prosta pravopisných nedostatků (místa v interpunkci a deklinaci relativ), ale ty nepřekračují únosnou mez. Text je koherentní a autorka nemá zásadní problémy s akademickým registrem. Zvolený způsob citování v textu je konzistentní. Na můj vkus je poznámkový aparát poněkud chudý, ale respektuji, že ne každý je jeho zastáncem. Na straně 56 je část textu (nejspíš z nepozornosti) psána jinou velikostí písma. Na straně 64 se jedná patrně o věcnou chybu, když na předchozí straně diplomantka uvádí počet respondentů 7 (v bodě E) a na další 8.

Genezi výzkumné otázky jistě popíše v posudku vedoucí práce, domnívám se však, že výtčený cíl, a sice nárys kognitivní definice neslyšícího, diplomantka splnila. Mrzí mě, že v dotazníku nezohlednila třetí možnost, tedy kromě *hluchého* a *neslyšícího* ještě variantu *hluchoněmý*. Jak sama opakovaně přiznává, zahrnutí této možnosti pro respondenty by bylo bývalo přineslo další zajímavá data. Sám se s tímto termínem setkávám opakovaně, naposledy jsem ho k mé nelibosti slyšel od psychologičky, jež vedla podpůrnou skupinu zaměstnanců našeho oboru. Oceňuji ale, že si diplomantka tento nedostatek uvědomila a kriticky reflektovala. Za velký přínos považuji také to, že diplomantka nabídla respondentům možnost zpětné vazby, a jak uvádí na straně 29, 44 respondentů toho využilo. Zajímalo by mě, zda (kromě vyvracení některých zažitých omylů, např. o domnělé univerzální schopnosti neslyšících odezírat) se autorka věnovala i osvětě ohledně toho, zda neslyšící mohou získat řidičský průkaz, neboť řada respondentů uvedla, že nemohou. Od svých neslyšících studentů vím, že je pro ně toto téma citlivé.

Dále mě zarazil dvojitý výskyt termínu *neslyšení* (na straně 31). Chápe autorka tento termín synonymně k zaužívanému termínu *hluchota*? A poslední otázka, dokázala by diplomantka navrhnout praktický výstup ze své bakalářské práce, jenž by se věnoval uživatelsky přístupné formě osvěty, například o stále silně zakořeněném medicínském nazírání na hluchotu?

Předložený text splňuje požadavky kladené na bakalářské práce. Na základě výše uvedeného jej proto **doporučuji** k obhajobě a navrhuji hodnotit předběžně stupněm **výborně** v závislosti na průběhu obhajoby.

Mgr. Ondřej Vinš

Praha, 24. 1. 2024.